II

*(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)*

# KOMISSIO

## KOMISSION PÄÄTÖS,

**tehty 25 päivänä helmikuuta 1998,**

**Saksan kehitysapuna myöntämästä tuesta Indonesiaan myydyn ruoppausaluksen rakentamiseksi**

*(tiedoksiannettu numerolla K(1998) 583)*

**(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)**

**(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

(1999/142/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 93 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan,

ottaa huomioon laivanrakennusteollisuudelle myönnettävästä tuesta 21 päivänä joulukuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/684/ETY ([1]), jota on jatkettu laivanrakennusteollisuudelle myönnettävästä tuesta 22 päivänä joulukuuta 1995 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 3094/95 ([2]), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2600/97 ([3]) ja erityisesti sen 4 artiklan 7 kohdan,

on antanut osapuolille mahdollisuuden esittää huomautuksensa EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan mukaisesti ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I

Euroopan ruoppausalusyhdistys (European Dredging Association – EuDA) valitti 3 päivänä tammikuuta 1996 päivätyllä kirjeellä kolmen ruoppausaluksen myynnistä Saksasta Indonesiaan. Yhdistys ilmoitti epäilevänsä, että tämän myynnin yhteydessä myönnetty tuki ei ole direktiivin 90/684/ETY (seitsemäs laivanrakennusdirektiivi) mukaista. Tuki on kirjeen mukaan suonut yhdelle tarjoajalle mahdollisuuden tarjota Taiwanissa ja Thaimaassa sikäläisen markkinahinnan alittavan hinnan kansainvälisissä tarjouskilpailuissa muiden ruoppauspalveluja tarjoavien yritysten kanssa.

Komissio oli hyväksynyt 17 päivänä toukokuuta 1994 päivätyllä, Saksalle osoitetulla kirjeellä SG(94) D/6533 kehitystuen, jonka myöntäminen oli yhteydessä kolmen Volkswerft Stralsundissa valmistetun ruoppausaluksen myyntiin indonesialaiselle Pengerukan ("Rukindo") yritykselle. Rukindo on julkinen rajavastuuyhtiö (GmbH), jonka kaikki osakkeet ovat valtionvarainministeriön omistuksessa. Kehitystuki annettiin Kreditanstalt für Wiederaufbaun myöntämän lainan muodossa. Laina kattoi 90 prosenttia sopimusarvosta 11 vuoden ajan ja sen vuosikorko oli 3,5 prosenttia. OECD:n tukiekvivalentti oli 25,35 prosenttia. Lainanottaja oli valtiovarainministeriön edustama Indonesian Tasavalta.

Komissiolle 24 päivänä maaliskuuta 1994 tuesta tehdyssä ilmoituksessa mainitaan ruoppausalusten tulevat toimipaikat Indonesiassa. Tuen hyväksymistä koskevassa kirjeessään Saksalle komissio ilmoitti, että ruoppausalukset saa ottaa käyttöön ainoastaan Indonesiassa.

([1]) EYVL L 380, 31.12.1990, s. 27
([2]) EYVL L 332, 30.12.1995, s. 1
([3]) EYVL L 351, 23.12.1997, s. 18

II

Kun ilmeni, että ruoppausaluksia oli todennäköisesti käytetty tuen hyväksymisehdoista poiketen eikä Saksa ollut tehnyt muutoksesta ilmoitusta, komissio pyysi 31 päivänä heinäkuuta 1996 päivätyllä kirjeellä tietoja ruoppausalusten käytöstä, tähän hankkeeseen myönnettyjen tukien suuruudesta sekä indonesialaisen yrityksen taloudellisesta tilanteesta.

Saksa toimitti pyydetyt tiedot määräjan jatkamisen jälkeen 6 päivänä marraskuuta 1996 päivätyllä kirjeellä. Siinä vahvistettiin, että yhtä ruoppausalusta oli käytetty Indonesian aluevesien ulkopuolella Malesiassa. EuDA:n ilmoittamasta toiminnasta Taiwanissa ja Thaimaassa ei sen sijaan mainittu.

Saksa vetosi siihen, että ruoppausaluksen tehokas käyttö Indonesian aluevesillä ei ollut mahdollista, sillä moni suuri rakennushanke, johon ruoppausalus alun perin hankittiin, oli viivästynyt. Ruoppausaluksen käyttö Malesiassa tapahtui sitä paitsi indonesialaisen yrityksen aliurakkana, eikä Rukindo itse ollut koskaan osallistunut kansainvälisiin tarjouskilpailuihin. Saksa sitoutui huomauttamaan Indonesian hallitukselle siitä, että ruoppausaluksia saa käyttää ainoastaan tarkoitukseen, johon ne alunperin on hankittu.

Saksa ei kyennyt esittämään tietoja Rukindon taloudellisesta tilanteesta, koska tästä valtion alaisesta yrityksestä ei ole käytettävissä vahvistettua ja luetettavaa tilinpäätöstä, eikä suoraa luottosuhdetta yritykseen ole.

III

Saksan vastauksen perusteella komissio päätteli, ettei ruoppausalusten käyttötapa vastannut sen 17 päivänä toukokuuta 1994 päivätyssä kirjeessä antamaa hyväksyntää eikä seitsemännen laivanrakennusdirektiivin 4 artiklan 7 kohdan kehitystukimääräyksiä. Tässä vaiheessa ei ollut selvää, sisältyykö hankkeeseen kehitysosuutta.

Näin ollen komissio päätti aloittaa perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn, jossa tutkitaan, onko tuki myönnetty ja otettu käyttöön 17 päivänä toukokuuta 1994 annetun luvan mukaisesti ja erityisesti, sisältyykö tukihankkeeseen edelleen kehitysosuus ja soveltuuko se yhteismarkkinoille. Saksalle ilmoitettiin tästä 15 päivänä huhtikuuta 1997 päivätyllä kirjeellä.

IV

Sen jälkeen kun menettelyn aloittamisesta oli annettu tiedonanto ([1]) Tanskan hallitus ja Euroopan ruoppausalusyhdistys esittivät huomautuksensa ja ilmaisivat mielipiteensä, jonka mukaan ruoppausalusten käyttö ei noudattanut komission hyväksynnän sisältämiä ehtoja ja oli ristiriidassa seitsemännen laivanrakennusdirektiivin kanssa.

Nämä huomautukset toimitettiin Saksalle 25 päivänä elokuuta 1997 päivätyllä kirjeellä, jotta se voisi ottaa niihin kantaa.

V

Saksa vastasi menettelyn aloitukseen 18 päivänä kesäkuuta 1997 päivätyllä kirjeellä sekä Tanskan hallituksen ja EuDA:n huomautuksiin 9 päivänä lokakuuta 1997 päivätyllä kirjeellä. Huomautusten perusteella voidaan tehdä seuraava yhteenveto:

Hankittujen ruoppausalusten pääasiallinen käyttötarkoitus oli Tanjung Priokin, Batamin, Bojonogaran, Surabayan, Belawanin, Semarangin, Panjangin ja Ujang Padangin satama-altaiden syventäminen. Rahoitusvaikeudet johtivat näiden töiden viivästymiseen, mistä johtuen ruoppaustyöt pystyttiin tekemään ainoastaan Belawanin, Tanjung Priokin ja Surabayan satamissa. Rukindo ja Kreditanstalt für Wiederaufbau eivät olleet vastuussa näistä viivästyksistä.

Ruoppausalus KK Aru II oli käytössä Malesiassa vuonna 1995 173 päivää ja vuonna 1996 156 päivää; pumppu- ja venttiilivaurioiden vuoksi varsinainen käyttöaika oli kuitenkin paljon lyhyempi kuin Malesian vesistössä vietetty kokonaisaika. KK Aru II oli PT-Rukindo-laivaston 32 ruoppausaluksesta ainoa ulkomailla toimiva ruoppausalus vuonna 1996.

Menettelyä aloittaessa komissio viittasi tietoihin, joiden mukaan yhtä ruoppausalusta olisi käytetty Thaimaassa. Saksan käsityksen mukaan ei tässä tapauksessa kuitenkaan ollut kyse yhdestä edellä mainitusta kolmesta ruoppausaluksesta vaan KK Irian Jayasta, joka oli käytössä 31 päivän ajan Thaimaassa 21 päivästä huhtikuuta 29 päivään toukokuuta 1994.

Saksa selitti, että ruoppausalukset oli suunniteltu erityisesti Indonesiassa työskentelyyn, joka vaatii muun muassa silloisia ruoppausaluksia suurempaa syväystä. Ruoppausalukset tarvitsevat noin kahdeksan kilometrin syvyyden toimiakseen tehokkaasti. Saksan mukaan, ruoppausalusten käyttömahdollisuus muissa indonesialaisissa satamissa ja muilla sikäläisillä vesiväylillä on niiden syväyksen vuoksi rajoittunut. Lyhentääkseen toimettomia aikoja mahdollisimman paljon sekä rahoittaakseen osan kiinteistä kustannuksista (henkilöstö, pääoma ja niin edelleen)

([1]) EYVL C 192, 24.6.1997, s. 9

Rukindon oli pakko tarjota ruoppausalusten palveluja muille ruoppausyrityksille, jotka sitten käyttivät aluksia Indonesian ulkopuolella. Tämä käyttö ei kuitenkaan ole vastoin päätavoitetta, joka on Indonesian liikenneinfrastruktuurin kehittäminen. Lisäksi Saksan selostuksen mukaan kotimaisten hankkeiden toteuttaminen oli edelleenkin ehdottomasti etusijalla. Ulkomailla käyttöä oli ainoastaan kausina, jolloin toiminta pysähtyi sataman laajennustöiden viivästyessä. Ruoppausalusten vuokraaminen ulkomaille olisi katsottava yritykseksi käyttää kehitystukirahoja tehokkaasti sekä hankkia valuuttatuloilla ylimääräistä pääomaa infrastruktuurihankkeeseen. Lisäksi ruoppausalusten käyttö ulkomaisilla vesistöillä kasvattaa kokemusta, joka lisää tehokkuutta ja kilpailukykyä kotimarkkinoilla.

Saksa myös korosti, ettei Rukindo koskaan suoranaisesti ottanut osaa kansainvälisiin tarjouskilpailuihin eikä näin ollen kilpaillut välittömästi muiden kansainvälisten ruoppausyritysten kanssa. Rukindo pyysi ainoastaan kaksi kertaa tarjouskilpailuasiakirjat mutta ei kummallakaan kerralla osallistunut kilpailuun. Ruoppausaluksia vuokrattiin vain toimettomina kausina alihankintasopimusten puitteissa. Rukindolla ei täten ollut suoranaista vaikutusta pääurakoitsijan pyytämiin hintoihin suorituksista, varsinkin kun yleistä käytäntöä noudattaen urakoitsija aloitti neuvottelut ruoppausyritysten kanssa vasta saatuaan hankkeen itselleen.

Lopuksi Saksa lupasi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin ruoppausalusten ulkomailla käyttöön liittyvien ongelmien selvittämiseksi indonesialaiselle osapuolelle.

VI

Seitsemännen laivanrakennusdirektiivin 4 artiklan 7 kohdan mukaan tukia ei lueta komission 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti määräämään kattoon kuuluviksi, jos ne myönnetään kehitystukena kehitysmaalle. Niitä voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina, jos ne ovat laivaventiluottoja koskevan OECD:n sopimuksen 6—8 artiklan tulkintaa koskevassa OECD:n työryhmän N:o 6 sopimuksessa asetettujen ehtojen mukaisia tai mainitun sopimuksen myöhempien korjausten mukaisia ([1]). Yksittäisistä tukihankkeista on ilmoitettava komissiolle etukäteen. Komission on tarkastettava jokaisen tuen kehitysosuus ja varmistettava, että tuki kuuluu edellä mainitun sopimuksen soveltamisalaan.

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen 5 päivänä lokakuuta 1994 asiassa C-400/92 (Saksa v. komissio) antamassa tuomiossa todettiin, että selvittämällä tämän osuuden komissio pystyy takaamaan, että 4 artiklan 7 kohtaan perustuvalla ja kehitysmaihin toimitettavien alusten hintojen alentamiseen tarkoitetulla tuella pyritään sen erityiset käyttöolosuhteet huomioon ottaen todelliseen kehittämiseen eikä kyseessä ole jäsenvaltion telakalla myönnettävä tukikattoon laskettava tuki, vaikka tuki olisikin OECD:n kriteerien mukaista ([2]).

Tällä hetkellä komissio tekee päätöksen ainoastaan KK Aru II-aluksesta. CD Bantang Anai ja FF Bali II-alusten käyttöä tutkitaan vielä. Saksa on myöntänyt, ettei alusta KK Aru II ole käytetty ainoastaan Indonesiassa vaan se on ollut toimituksen jälkeen runsaat 300 päivää käytössä Indonesian ulkopuolella. Näin ollen sitä ei ole käytetty komission kirjeessä antaman hyväksynnän ([3]) mukaisesti ja tukea on käytetty väärin.

Alusta on käytetty kaupallisesti Malesiassa urakkasopimusten puitteissa. On muistettava, ettei Malesia ole kehitystukeen oikeutettujen maiden luettelossa.

Saksa esitti monia perusteluja joiden mukaan tuen kehitysosuus on edelleenkin olemassa. Käyttö Indonesian ulkopuolella ei siten olisi ristiriidassa päätavoitteena olevan Indonesian infrastruktuurin kehittämisen kanssa. Suuremman syväyksen väitetään rajoittaneen käyttömahdollisuuksia muissa indonesialaisissa satamissa ja sikäläisillä vesiväylillä. Käyttö Indonesian ulkopuolella tapahtui toimettomien kausien rajoittamiseksi sekä kiinteiden kustannusten osittain rahoittamiseksi. Sitä oli ainoastaan aikoina, joina aluksia ei muuten oltaisi käytetty, mistä johtuen on kyse toimenpiteestä, jonka tarkoituksena on käyttää kehitysapua mahdollisimman tehokkaasti.

Perustelut olisi mahdollisesti voitu hyväksyä, jos olisi todistettu, että aluksen käyttö Indonesian ulkopuolella oli sekä ajallisesti että taloudellisesti ehdottoman poikkeuksellista ja että käyttö oli seurausta valtion vaikutusvallan ulkopuolisesta kehityksestä, jota ei pystytty ennustamaan tuen myöntämisajankohtana. KK Aru II oli vuodesta 1994 lähtien yli 300 päivää käytössä Indonesian ulkopuolella. Tämän kaltaista käyttöä ei voida kutsua poikkeukselliseksi. Lisäksi alusta käytettiin puhtaasti kaupallisiin

([1]) Komission kirje jäsenvaltioille SG(89) D/311 ja SG(97) D/4341
([2]) Kok. 1994, s. I-4724, 21 kohta.
([3]) Kirje SG(94) D/6533.

tarkoituksiin maassa, jota ei kelpuuteta kehitysavun saajaksi, eivätkä aluksen käyttö Indonesian ulkopuolella ja sen hyödyntäminen maan kehityksessä ole yhteydessä toisiinsa. Ei voida myöskään jättää ottamatta huomioon mahdollisuutta, että aluksen tehokas käyttö Indonesian ulkopuolella on tuottanut huomattavia voittoja, jotka tekevät tuen tarpeettomaksi. Jos komissio olisi ilmoituksen aikoihin tiennyt, että alusta hyödynnetään kaupallisesti Malesiassa, se ei olisi hyväksynyt tukea. Näiden syiden perusteella komissio on sitä mieltä, että tuki on tarpeeton.

Saksa jatkaa, että alukset oli annettu käyttöön alihankintasopimusten perusteella. Rukindo ei ole koskaan suoranaisesti ottanut osaa kansainvälisiin kilpailuihin eikä näin ollen ole koskaan välittömästi kilpaillut muiden kansainvälisten ruoppauspalveluita tarjoavien yritysten kanssa. Rukindolla ei ole suoraa vaikutusta kilpailuun osallistuvan pääurakoitsijan hinnanmuodostukseen. Saksa ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin selvittääkseen indonesialaiselle osapuolelle, mitä ongelmia ruoppausalusten käyttöön ulkomailla liittyy.

Komissio on sitä mieltä, että perustelut ovat vailla merkitystä, sillä aluksen käyttöä maassa, jota ei ole oikeutettu kehitysavun saamiseen, vaikka Rukindo ei suoranaisesti osallistunut hankkeeseen, ei voida hyväksyä. Lisäksi on otettava huomioon, ettei Saksa kiistä alusten tarjoamista markkinahintoja alhaisemmilla hinnoilla. Siksi voidaan perustellusti päätellä, ettei alusten käyttö oikeuta kehitysapuun.

Tämän vuoksi komissio on sitä mieltä, että ruoppausalus KK Aru II:n rakentamiseen Volkswerft Stralsundin telakalla ja sen myymiseen Rukindolle myönnettyä tukea on käytetty väärin. Lisäksi tukea ei voida pitää aitona kehitystukena seitsemännen laivanrakennusdirektiivin 4 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan laivanrakennuksen alalla tavalla, joka on vastoin yhteistä etua perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja rikkoo erityisesti laivanrakennusdirektiivin 4 artiklan 7 kohtaa.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

*1 artikla*

Saksan ruoppausalus KK Aru II:n rakentamiseen Volkswerft Stralsundin telakalla ja sen myymiseen Rukindolle myöntämä tuki on yhteismarkkinoille soveltumaton, sillä sitä on käytetty väärin komission antaman hyväksynnän (kirje (94) D/6533) vastaisesti. Tukea ei voida pitää direktiivin 90/684/ETY 4 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuna kehitystukena.

*2 artikla*

Saksan on peruttava 1 artiklassa mainittu tuki ja vaadittava sen takaisinmaksua. Takaisinmaksun on tapahduttava Saksan lainsäädännön menettelyjen ja määräysten mukaisesti; takaisin maksettavasta summasta on maksettava aluetukien arvioinnissa käytettävään viitekorkoon perustuvaa korkoa tuen myöntämispäivästä sen todelliseen takaisinmaksupäivään saakka.

*3 artikla*

Saksan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta päätöksen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

*4 artikla*

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 25 päivänä helmikuuta 1998.

*Komission puolesta*

Karel VAN MIERT

*Komission jäsen*